

Stor-Elvdal kommune

Enhet Forvaltning

Grunneiere ifølge adresselista

Dato 16.05.2022

Vår ref. 2022/428

Deres ref.

Koppangsøyene - Utvalgt kulturlandskap i jordbruket (UKL)

Som mange sikkert har fått med seg, har området med Koppangsøyene nylig blitt et *Utvalgt kulturlandskap* i jordbruket (UKL). Dette er ett av fem nye områder som fases inn nasjonalt i løpet av 2022-23. At et område får status som et *Utvalgt kulturlandskap* i jordbruket betyr ikke at området får noen form for vern. Det vil fortsatt være kommuneplanens ulike arealplaner som gjelder.

Koppangsøyene i Stor-Elvdal er et jordbruksområde i den brede, flate dalbotnen i Østerdalen mellom Stai bru i sør og tettstedet Koppang i nord. Det representerer landskapsregionen "Østerdalene" og blir det sjuende utvalgte kulturlandskapet i Innlandet. Området omfatter arealer på begge sider av Glomma samt en rekke øyer, elveløp, jordbruksarealer og vegetasjonsbelter. Elveløpet deler seg her opp i mange løp og danner øyer, holmer og banker. Arealene er flompåvirket, og massene flytter seg litt over tid. Antallet øyer, utstrekningen og stabiliteten i øyer og holmer er unikt i Norge.

Bruken av øyene går tilbake til steinalder og jernalder. Myrmalmforekomster ga grunnlag for handelsplass i middelalderen, og kaupangen på Koppangsøya, den største av øyene, er bevart i stedsnavnet. Her ligger også rester etter en middelalderkirke med gravplasser, og den gamle kongevegen krysser øya. Jorda på øyene er lettdrevet og god, derfor lå flere av gårdene opprinnelig på øyene, selv om de var flomutsatte. Etter større flommer og kaldere klima flyttet de fleste gårdene til fastlandet i løpet av 1700-tallet, mens mye av innmarka forble på øyene. De gamle bygningene ble gjenreist sammen med nye bygninger på nye tun på begge sider av dalbunnen.

I området ligger også Stor-Elvdal kirke fra 1821. På gårdstunene finnes sjeldne bygningstyper som østerdalsstuer og barfrøstue. Karakteristisk for området er de mange løene og slåttebuene på øyene, knyttet til fôr dyrkinga her. Området har aktiv jordbruksdrift med gras- og husdyrproduksjon, samt noe korn og potet. Noe av arealet begynner å bli gjengrodd, men det er muligheter til å dyrke opp noe av det, samt å få mer beiting av naturbeitemark.

Vegetasjonen er mangfoldig og vekslende omkring åkrer, enger og beitemark. Det finnes en godt utvikla flommarkvegetasjon med bjørk, mandelpil, hegg, gråor, doggpil og ca. 230 karplanter som er knyttet til flommark. To lokaliteter med flompåvirket bjørke- og vierskog og åpen flommark har svært høy naturverdi. Koppangshammeren øst for Glomma har naturbeitemark av svært høy naturverdi. Her er også rike fuglebiotoper.

Arbeidet videre

Kommunen og grunneierne, med bistand fra Statsforvalteren, skal sammen utarbeide en foreløpig forvaltningsplan i løpet av 2022. Planen gir ikke formelle begrensninger på aktivitet og bruk av området, men skal gi føringer for hvordan en bør arbeide for å opprettholde og utvikle natur- og kulturverdiene. Forvaltningen av de utvalgte kulturlandskapene er basert på frivillige tiltak som støttes med de øremerkede midlene som områdene får hvert år. Det er kommunen som har forvaltningsansvaret.

For å utarbeide en foreløpig forvaltningsplan for Koppangsøyene blir det satt ned ei arbeidsgruppe bestående av grunneiere og kommunen med bistand fra Statsforvalteren.

Grunneiere som ønsker å sitte i ei arbeidsgruppe kan kontakte undertegnede innen **31.05.2022**.

Med hilsen

Ann Kristin Sjøenden
Rådgiver jordbruk
Tlf. 94008554

Dette brevet er elektronisk godkjent og sendes derfor uten signatur.

Eventuelt svar på dette brevet sender du til postmottak@stor-elvdal.kommune.no merket 2022/428.

Vedlegg

1 Invitasjon til seminar på Søstu Vestgard 020.6.2022